

Asia: VN/27993/2024

Lausuntopyyntö Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelman luonnoksesta vuosille 2026-2033

1 Johdanto

1. Johdanto

Hyvä, että on tuotu esille edellisen toimeenpanosuunnitelman arvioinnissa esille tulleet haasteet ja aikaisempien toimenpiteiden toteutuminen. Haasteiksi oli nostettu epäselvyys edellisen suunnitelman rakenteesta sekä väkivallan sukupuolistuneisuuden riittämätön huomioiminen. Nämä huomioidaankin hyvin nyt uudessa suunnitelmassa.

Hienoa, että kerrottu miten toimeenpanosuunnitelman toteuttamiseksi myönnetty rahoitus on edistänyt edellisten toimeenpanosuunnitelmien jalkauttamista

1.1 Toimeenpanosuunnitelman valmistelu ja lähtökohdat

Kiitämme siitä, että olemme päässeet NAPE verkoston työpajoihin mukaan Pohjois-Savon hyvinvointialueelta työstämään tätä suunnitelmaa Pohjois-Savon väkivaltatyön verkostosta (hyvinvointikoordinaattori Ville Koivisto).

Suunnitelmaa on työstetty laajana verkostotyönä, se on positiivista ja se näkyy suunnitelmassa. Suunnitelma on selkeä ja ymmärrettävä.

1.2 Toimeenpanosuunnitelman rakenne

Tässä luvussa on selkeä kuvaus rakenteesta ja se on looginen. Rakenne helpottaa suunnitelman lukemista ja rakenteen avaaminen tässä luvussa auttaa lukijaa eteenpäin.

Tässä luvussa Rakenteet, koordinaatio ja moniammatillinen yhteistyö kohdassa kuvataan seuraavaa: ”Yhteistyön pohjana tulisi toimia moniammatilliset ja poikkihallinnolliset väkivallan ehkäisyn rakenteet, joiden keskiössä on uhrin oikeuksien toteutuminen ja ymmärrys naisiin kohdistuvasta väkivallasta sukupuolistuneena väkivaltana. Tämä edellyttää mm. oikeuslaitoksen, poliisin, paikallisia aluehallintoviranomaisten sekä kansalaisjärjestöjen tiivistä yhteistyötä”. -> Hienoa että

moniammatillinen viranomaisten yhteistyöverkostoa kehitettäisiin yhä vahvemmin koko valtakunnassa.

1.3 Toimeenpanosuunnitelman toteutuksen koordinointi ja seuranta

-

1.4 Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan esiintyvyys

Hyvä määrittely naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja perheväkivallasta ja kuvaus väkivallan esiintyvyydestä.

2 Tavoitteet ja toimenpiteet

2 Tavoitteet ja toimenpiteet

-

2.1 Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisy

Luvussa kuvataan, että ”Myös Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on sitouduttu torjumaan naisiin kohdistuvaa ja sukupuolistunutta väkivaltaa vahvistamalla ennaltaehkäisyä.” Nyt kuitenkin uusimman tiedon mukaan hallituksen säästötoimet kohdistuvat muun muassa hyvinvointia ja terveyttä edistäviin järjestötoimijoihin, mikä heikentää myös väkivaltatyön ennaltaehkäisyä ja herättää huolta hyvinvointialueen tärkeiden yhteistyökumppaneiden työn jatkuvuudessa.

- Ennaltaehkäisyssä on tärkeä tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa yhdyspinnoilla ja mm. hyvinvointialueen ja kuntien sekä järjestöjen vahvassa yhteistyössä. Siten toimenpiteiden tärkeinä toimijoina/ vastuutahoina voisivat olla myös kunnat ja hyvinvointialueet omiin lakisääteisiin tehtäviin liittyen esim. kohdissa toimenpide 1.1. ja 1.5.

- Miksi tärkeissä toimijoissa ei ole kunnat esim. kohdissa 1.3. ja 1.12. (esim. nuorisotyön, koulujen ammattilaisten tietoisuuden vahvistaminen naisiin kohdistuvasta väkivallan ehkäisystä ja torjunnasta)?

2.2 Väkivallan uhrien tuki ja palvelut väkivallan kaikille osapuolille

Tässä luvussa tuodaan hyvin esille vaikuttavia toimintoja esille, joita olisi hyvä laajentaa, vahvistaa ja jalkauttaa laajemmin väkivallan uhrien tueksi ja väkivallan osapuolten auttamiseksi

- Erinomaista, että korostetaan myös sitä, että tuen tulee perustua laatuvaatimuksille ja uhreille tulee olla selkeät palvelupolut erityistukipalveluihin.

- Luvussa tuodaan esille, että ”Myös Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on sitouduttu vahvistamaan ennaltaehkäisyä sekä lähisuhdeväkivallan tunnistamista viranomaisissa, kunnissa ja hyvinvointialueilla. Tämän lisäksi eduskunta on edellyttänyt hallitukselta lähisuhdeväkivallan osapuolien tukemisen ja palveluohjauksen vahvistamista sekä palvelujen rahoituksen takaamista.”

Ymmärrämme hallituksen säästötoimenpidepaineet, mutta jotta Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelma saadaan käytäntöön, tulisi rahoitus tämän edistämiseksi turvattava.

- Luvussa tuotiin esille seuraavaa ”lähisuhdeväkivallan ja seksuaaliväkivallan tekijätyöstä Suomessa nousi esiin erityisesti tarve kansallisille toimille tekijätyön kehittämisessä sekä eri sektorien välisen yhteistyön vahvistamiselle väkivallan torjunnassa sekä palvelupolkujen luomisessa. Selvityksessä peräänkuulutettiin väkivallan käytön ja riskin parempaa tunnistamista ja puheeksi ottoa. Lisäksi hyvinvointialueiden roolia tulisi selvityksen mukaan selkeyttää ja järjestöjen asiantuntemus tunnistaa paremmin.” -> mielestämme tämä on hyvä huomio ja on tarpeen tunnistaa todellakin eri toimijoiden roolit ja selkeyttää yhdyspintoja.

- Tässä luvussa kuvattuun tavoitteeseen oli kuvattu hyviä toimenpiteitä, konkreettisia ja realistisia mikäli rahoitustilanne on ok.

2.3 Väkivallan uusiutumisen estäminen ja rikosvastuun toteutuminen

- MARAK-työryhmien toiminnan parempaa tukemista hyvinvointialueilla kannatamme
- Tavoitteet ja toimenpiteet ovat ok

2.4 Toimien yhteensovittaminen ja tiedonkeruu

- Olisi hyvä, jos kerätty tieto olisi mahdollisimman nopeasti saatavilla, jotta voimme reagoida mahdollisimman nopeasti myös palveluissa asioiden kehittämiseen.
- Luvussa toimenpiteenä 4.5 on kuvattu eriomaisia ja tarpeellisia tutkimusta tarvittavia aihealueita, joista saatu tieto auttaisi palvelujen kehittämisessä ja vaikuttavien menetelmien edistämisessä.

Yleisiä huomioita

Yleisiä huomioita

Hyvä, että on huomioitu saamelaisten, romanien yms. ryhmien tilanne väkivallan ehkäisyssä ja heidän huomioimiseksi tulee tehdä myös interventioita

Palvelupolkuja koskevissa vastuutahoissa tärkeinä yhteistyötoimijoina tulisi olla myös kunnat nimettynä, sillä palvelupolkujen sisältämää ennaltaehkäisevää työtä tehdään myös kunnissa ja hyvinvointialue - kunta yhdyspinnoilla tiiviinä yhteistyönä.

Rytkönen Säde

Pohjois-Savon hyvinvointialue - HYTE- ja osallisuuspalveluyksikkö